

BH2003. 279.

I. A felüljáró építése következményeként az érintett ingatlan tulajdonosait ért károk elbírálása. [1959. évi IV. törvény 339. § (1) bekezdés].

II. A keresethez való kötöttség nem jelent jogcímhez való kötöttséget (1952. évi III. törvény 215. §).

Az I. r. felperes módosított keresetében 1 900 000 forint, a II. r. felperes 1 500 000 forint kártalanítás megfizetésére kérte kötelezni egyetemlegesen az alpereseket. Keresetüket arra alapították, hogy a közös tulajdonukat képező ingatlanuk előtt létesített felüljáró forgalomba helyezésével okozati összefüggésben, annak ártalmas hatásai folytán az ingatlanuk forgalmi értéke a keresetükben megjelölt összeggel csökkent.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a II. r. és a III. r. alpereseket egyetemlegesen kötelezte, hogy az I. r. felperesnek 535 000 forintot, a II. r. felperesnek 465 000 forintot és ennek 1995. január 1. napjától a kifizetésig járó évi 20 százalékos kamatát fizessék meg. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Döntésének indokolása szerint a kisajátítási kártalanítás szabályait alkalmazva, a beszerzett igazságügyi szakértői véleményből kiindulva, az I. r. felperes ingatlanrészében 535 000 forint, míg a II. r. alperes ingatlanrészében 465 000 forint az értékcsökkenés, figyelemmel az ingatlan ért környezeti hatásokra, amelyek az ingatlan használhatóságát hátrányosan befolyásolják.

Az I. r. alperessel szemben a keresetet elutasította, mert a perbeli közút ugyan az állam tulajdonát képezi, kezelője azonban a II. r. alperes.

Az elsőfokú ítélet ellen a II. r. és a III. r. alperesek fellebbeztek, annak részbeni megváltoztatásával a kereset elutasítását kérték.

A másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta. Az egyetemleges marasztalás mellőzésével a II. r. alperes által az I. r. felperes javára fizetendő marasztalási összeget 535 000 forintról 375 000 forintra, míg a II. r. felperes javára fizetendő marasztalási összeget 465 000 forintról 325 000 forintra szállította le. A III. r. alperessel szemben a keresetet elutasította. Úgy foglalt állást, hogy a II. r. alperest mint a vagyongazdálkodási jog jogosultját megilletik a tulajdonosi jogok és kötelezettségek. Ezért az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 100. §-ának alkalmazásával a jogellenesség megállapítását nem zárja ki, hogy a II. r. alperes a felüljáró építése során az építési, környezetvédelmi és egyéb előírásokat megtartotta. Jogellenes minden magatartás, amely másokat szükségtelenül zavar. Az adott esetben a II. r. alperes nem tett meg mindent annak érdekében, hogy a felüljáró üzemeltetésével együtt járó zajszintet a lehetőségekhez képest a legalacsonyabbra csökkentse. A felróhatóság hiányát az eljárás során nem bizonyította, ezért kártérítési felelőssége a Ptk. 339. §-ában foglaltak alapján fennáll. A kártérítés összegszerűsége körében elfogadta a Műszaki Szakértői Iroda aggálytalan és megalapozott véleményében foglaltakat, és ennek alapján az ingatlanban bekövetkezett értékcsökkenés mértékét leszállította. A késedelmikamat-fizetési kötelezettség kezdő időpontját 1999. december 1. napjára változtatta meg, mivel a szakértői vélemény a felperesi ingatlan értékcsökkenését az 1999. novemberi ingatlanforgalmi értékek alapulvételével

határozta meg. A III. r. alperessel szemben a keresetet elutasította azzal az indokolással, hogy a szervizút károsító hatása csekély, s a III. r. alperes az útnak nem a tulajdonosa vagy a kezelője.

A jogerős ítélet ellen mind a felperesek, mind a II. r. alperes felülvizsgálati kérelemmel éltek.

A felperesek a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésével az elsőfokú ítélet szerinti összegek és ezeknek 1995. január 1. napjától a kifizetésig esedékes évi 20 százalékos kamata megfizetésére kérték a II. r. alperest kötelezni. Álláspontjuk szerint a jogerős ítélet jogszabálysértő, mert a bizonyítékok köréből kizárólagosan a Sz.-i Műszaki Szakértői Iroda véleményét értékelte, figyelmen kívül hagyta a P. Kft. ügyvezetőjének szakvéleményét. Tévedett, amikor a késedelmi kamatot csak 1999. december 1. napjától kezdődően állapította meg.

A II. r. alperes a jogerős ítélet megváltoztatásával a kereset elutasítását kérte. Azzal érvelt, hogy a felüljárót a szakhatóságok hozzájárulásával, az építési és műszaki előírásoknak megfelelően, a környezetvédelmi szabványok és előírások betartásával építette meg. Felróhatóság hiányában kártérítési felelősség nem terheli; a felüljáró építése során úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható volt. A felperesi ingatlanok irányában a szükségtelen zavarás nem állapítható meg, a bekövetkezett értékcsökkenést mint kárt a Ptk. 99. §-a alapján a felpereseknek kell viselni. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság túlterjeszkedett a kereseti kérelmen, amikor kártérítés jogcímén kötelezte a II. r. alperest fizetésre, annak ellenére, hogy a kereseti kérelemben megjelölt jogcím kártalanítás volt.

A felülvizsgálati kérelmek nem alaposak.

Az 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 270. §-ának (1) bekezdése szerint a jogerős ítélet ellen felülvizsgálati kérelem előterjesztésének jogszabálysértés esetén van helye. Ez a rendelkezés az anyagi jogi és az eljárásjogi szabályok megsértésére egyaránt irányadó.

Az eljáró bíróságok az ítélezésük alapjául szolgáló tényállást a lefolytatott bizonyítási eljárás adatainak okszerű mérlegelésével, helyesen állapították meg. **A jogerős ítélet helyesen hívta fel a Ptk. 100. §-ának, valamint a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdésében foglaltakat. A másodfokú bíróság döntését részletesen megindokolta, indokaival a Legfelsőbb Bíróság egyetért.** Az adott esetben az építési, műszaki előírások betartása, a forgalomba helyezés engedélyezése, továbbá az a tény, hogy a zajszint az engedélyezett plusz 5 decibellel megnövelt környezetvédelmi szabványértéket nem haladta meg, még nem zárja ki a II. r. alperes kártérítési felelősségét. **A törvényi rendelkezésből következően őt terhelte annak bizonyítása, hogy mindent megtett a felperesi ingatlan értékvesztésének az elkerülése, illetve a lehetséges legkisebb mértékűre való csökkentése érdekében. E bizonyítási kötelezettségének a II. r. alperes nem tett eleget. Alaptalanul hivatkozott arra, hogy a felpereseknek a kárukat maguknak kell viselniük. Amennyiben műszakilag bármely más, kedvezőbb megoldás nem kínálkozott, úgy indokolt lett volna a felperesi ingatlan kisajátítását kezdeményezni.**

A Pp. 215. §-ában írt keresetkezési kööttség nem jelent jogcímhez való kööttséget; a kérelmet a jogvita alapjául szolgáló jogviszony tartalma alapján kell elbírálni, ezért nem tévedett a másodfokú bíróság, amikor a felperesek igényét kártérítésként bírálta el.

A fentiekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság - jogszabálysértés hiányában - a jogerős ítéletet a Pp. 275/A. §-ának (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. (Legf. Bír. Pfv. V. 21.679/2000. sz.)